



ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до анімаційного фільму

«ЖИТТЯ КАБАЧКА»

ЧІЛАДРЕН
КІНО
ФЕСТ



Для роботи в рамках:

- кіноклубів
- дискусійних клубів
- позашкільних занять
- навчання



ЖИТТЯ КАБАЧКА / MA VIE DE COURGETTE

8+

Країна: Швейцарія, Франція

Хронометраж: 66 хв.

Жанр: анімаційний

Режисер: Клод Баррас

Після смерті матері, маленького Ікара відправляють до притулку, де кожна дитина розповість йому свою непросту історію. У своєму новому домі хлопчик отримає кумедне прізвисько, знайде друзів і дізнається, що таке міцна дружба, турбота і справжня любов.

Трейлер: https://www.youtube.com/watch?v=4d9N5Y_sN8Q

Матеріали та завдання розподілені за віком, і складаються з наступних частин:

- Опис стрічки та інформація про режисера
 - Соціально-психологічна тематика: адаптація до навколишнього світу, сексуальна освіта
 - Освіта: малювання, трудове виховання
 - Говоримо про кіно: технологія Stop motion
 - Місце у світовому кінематографі: спільне виробництво кіно і кінонагороди
- *До кожної частини пропонуються запитання для обговорення та інтерактивні завдання





ПРО ФІЛЬМ

Французько-швейцарська анімаційна стрічка «Життя Кабачка» знята за мотивами роману «Автобіографія Кабачка» Жюльєн Періса. Режисер зізнався, що книга допомогла йому знову відчувати себе дитиною.

Сумна в своєму відчайдушному оптимізмі історія «Життя Кабачка» розповідає соціальну казку про дітей, які живуть у маленькому притулку. Залишені без хворобливої любові батьків - злочинців, алкоголіків та інших громадських аутсайдерів, діти по-своєму пізнають цей контрастний світ.

Головний герой - 9-річний хлопчик із поетичним ім'ям Ікар, який бажає аби його називали Кабачком, потрапляє у дитячий будинок після загибелі матері (любительки розмовляти з телевізором, попиваючи пиво). Але замість самотності, він знаходить нових друзів - вусатого поліцейського Реймонда, сміливу Каміллю і задерикуватого хулігана Симона. У кожного із дітей у притулку є своя маленька історія, що відкриває завісу на їхнє життя до подій у фільмі.

«Життя Кабачка» - без применшення тріумфальний повнометражний дебют **Клода Барраса**. Режисер народився у Сьєррі, Швейцарія. Він вивчав ілюстрацію та комп'ютерну графіку у Ліоні, там отримав ступінь з антропології та цифрових зображень. Працював незалежним ілюстратором у Женеві та Канаді. До «Кабачка» Баррас зняв кілька призових короткометражок.



Клод Баррас, режисер

У своєму повнометражному дебюті зумів не спекулюючи гострими темами, акуратно їх розкрити, причому дитячими руками, дозволивши їм самим розповісти про себе. Тому в картині багато цікавих і невпевнених спроб осмислити реальність, які не приводять в результаті до єдиних «моралей» і життєствердних девізів. Без затертих шаблонів, підопічні Барраса міркують про смерть, самотність, насильство, доброту. Безстрашні і не за віком розсудливі діти діляться своїми трагічними історіями та чекають одкровення у відповідь, не скаржачись на долю і не заздрячи іншим.



Ванесса Рієра, художник по костюмах



Грегорі Б'юссарт, лялькар





СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ТЕМАТИКА

Ця частина дидактичних матеріалів допоможе краще зрозуміти основні ідеї фільму та обрати вірний напрямок у обговореннях з глядачами.

Тема адаптації дитини до навколишнього світу не так вже нова навіть в анімаційному кінематографі. Хтось наділяє історію казковими мотивами, поселяючи дитину з коробковими тролями (мультфільм «Сімейка монстрів/ The Boxtrolls») або відправляє її туди, де живуть чудовиська (картина «Там, де живуть Чудовиська/Where the Wild Things Are»). «Життя Кабачка» вирізняється серед таких стрічок своєю гострою соціальністю. Вам обов'язково покажуть особисті картки кожної дитини, і, повірте, в дитячі будинки потрапляють не тільки через депортацію батьків. Кожен намагається забути про причини, що привели їх до цього місця. А поки поцілунок виховательки перед сном здається заповітним оберегом від нічних кошмарів.

Головний герой Ікар потрапляє до притулку, де знайомиться з такими ж самотніми дітьми, як він. Він бажає аби його називали Кабачком, тому що так його називала мама. Це прізвисько і порожня банка з-під пива - все, що від неї залишилося. Також у героя є повітряний змій, на якому він намалював супергероя – батька, якого ніколи не було у житті хлопчика, але таким він його уявляє.

У кожного із дітей своя трагічна історія: у Сімона батьки вживали наркотики, мати Ююба має психічні розлади, батько Ахмеда – злочинець, Аліса стала жертвою знущань батька. Але у кіно йдеться не про те, яким жорстоким може бути світ для сиріт та не про те, якими агресивними можуть стати самі сироти через непросту долю. В першу чергу показана присутність у житті малюків надії і добра. Єдиний хуліган, який фігурує в мультфільмі, стає кращим другом Кабачка. Саме у цьому будинку діти соціалізуються і разом намагаються адаптуватися до цього світу. У стрічці навпаки дитячий будинок - це місце заспокоєння та реконструкції, на відміну від зовнішнього світу. Діти, показані в картині, по-своєму щасливі. Хоча кожному з них, звичайно ж, не вистачає батьківської любові.

Фільм також доносить, як діалог і плин часу часто можуть допомогти полегшити ситуацію.

Адаптація (з лат. «пристосування») – пристосування організму, що відбувається на різних рівнях: фізіологічному, соціальному, психологічному.

Під соціальною адаптацією розуміють постійний процес активного пристосування особи до умов соціального становища, а також результати цього процесу. Відомо, що навіть незначні зміни умов життя маленької дитини викликають порушення її емоційного стану, сну, апетиту тощо. Саме тому створення умов для успішної адаптації є досить серйозною проблемою.

Основним інститутом соціалізації у період раннього віку є сім'я. Більшу ж частину часу малюку необхідно проводити з матір'ю – вона відіграє основоположну роль у процесі його соціальної адаптації. Наявність у сім'ї дідуся та бабусі значно розширює соціалізуюче середовище дитини.

На вулиці, на дитячих майданчиках дитина потрапляє у коло собі подібних, де починається формування перших комунікативних зв'язків. Колектив учить маленьку людину вольовій поведінці, умінню співвідносити свої бажання з бажаннями інших дітей і вимогами дорослих. У дитини формується довільна поведінка і саморегуляція, в рівні розвитку яких полягає успішність. У неї формується не тільки система уявлень про навколишній світ, але й про самого себе: про свої дійсні здібності і можливості, які можуть оцінити не тільки мама і тато, але і інші люди і, перш за все, однолітки.

Згуртованість колективу - це поняття, що розкриває особливості міжособистісних відносин в колективі, єдність ціннісних орієнтацій, єдність цілей і мотивів діяльності в межах спільної діяльності. Дружні контакти під час роботи/навчання і після, співпраця і взаємодопомога формують хороший соціально-психологічний клімат.



Сексуальна освіта. Серед інших у фільмі зачіпається тема сексуальної освіти - діти досить наївно обговорюють стосунки між жінками та чоловіками. Симон ділиться своїми знаннями, отриманими з відеокaset, які він знайшов у батьків. Саме з точки зору цього досвіду вихованці обговорюють і стосунки Розі та Міс'є Поля. В цей час у маленьких Кабачка і Каміли з'являються перші почуття. Це природня цікавість, яка виникає у дітей у цьому віці, тож потрібно вміти говорити з ними на тему статевих взаємовідносин.

Статеве виховання – система медичних і педагогічних заходів, спрямованих на виховання у дітей, підлітків та молоді розумного, здорового ставлення до питань статі та статевого життя. Його завдання - сприяти гармонійному розвитку підростаючого покоління, повноцінному формуванню статевої поведінки та дітородної функції, сприяти зміцненню фізіологічних і моральних основ шлюбу та сім'ї. Повноцінне статеве виховання передбачає його початок задовго до вступу дітей у період статевого дозрівання.

У більшості Європейських країн уроки із сексуальної освіти викладаються на рівні із іншими дисциплінами. Основна мета такої освіти – навчити молодих людей бути відповідальними за свою сексуальну поведінку.

Перегляд фільму може стати вдалим початком для обговорення теми. Можна зосередити увагу на таких завданнях:

- забезпечення учнів науковою інформацією, яка допоможе адаптуватися до змін, які відбуваються в період їх статевого дозрівання.
- формування здорового способу життя учнів, вміння контролювати власні сексуальні потреби, профілактика сексуального насилля;
- організація статевого самовиховання школярів, залучаючи учнів до виконання самостійних завдань (підготовки презентацій, написання проєктів та ін.), які сприяють вихованню в учнів самостійності, ініціативи, творчих здібностей.
- формування в учнів відповідального ставлення до свого здоров'я.
- виховання почуттів честі та гідності у міжстатевих стосунках, критичного ставлення до неправильних установок щодо протилежної статі.
- виховання у школярів моральної стійкості до різних негативних впливів; толерантне ставлення.

? ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. З якими труднощами стикається Ікар, коли потрапляє до притулку?
2. Чому Ікар бажає аби його називали Кабачком?
3. Як можна охарактеризувати робітників притулку? Пригадайте, як зображені подібні ролі у інших мультфільмах, чи відрізняються вони?
4. Поміркуйте, як вплинула ситуація у сім'ї на кожного із дітей?
5. Як діти сприймають батьків? Проаналізуйте на ситуаціях із фільму.
6. З якими труднощами можуть зіткнутися діти, які зростали без батьків?
7. Згадайте, як відреагував Симон, коли дізнався, що Кабачка та Камілу всиновить поліцейський Раймонд? Як ви оцінюєте поведінку Симона?
8. Чи доводилось вам адаптуватися до нових життєвих обставин, нового колективу? Чи легко вам це вдалося? Що вам допомогло адаптуватися?
9. Які взаємовідносини у Кабачка і Каміли?
10. Як реагують діти на народження дитини Розі? Чому так?





ЗАВДАННЯ

1. Запропонуйте учням по черзі підвестися і назвати своє повне ім'я та прізвище, а також ім'я, яким він ходив би, щоб його називали в групі. Наприклад: «Мене звуть В'ячеслав Іванов. В групі прошу називати мене Слава». Далі виступаючому потрібно повідомити що-небудь про своє ім'я і прізвище. Так він може відповісти на наступні запитання:

1. Що означає твоє прізвище?
2. Що означає твоє ім'я?
3. Чи подобається тобі твоє ім'я?
4. Чи знаєш ти, хто його тобі підібрав?
5. Хто ще в твоїй сім'ї носив це ім'я?
6. Чи хотів би ти щоб тебе назвали іншим ім'ям?

Ця вправа допоможе познайомитися ближче, особливо буде корисна у новому колективі.

2. Гра, яка допоможе встановити контакт дітей у колективі, буде сприяти вмінню слухати думку інших:

Гравці діти сідають півколом так, аби добре бачити один одного. Обирається ведучий (для першого разу може бути вихователь), він обирає для опису одного з тих, хто сидить, повертається до них спиною і говорить у «мікрофон»: «Увага! Увага! Загубилася дівчинка (хлопчик) ... (дає опис будь-кого з дітей). Нехай вона (він) підійде до диктора». Всі діти за описом визначають, про кого йде мова. Потім роль диктора виконує дитина, яку описували.

3. Гра "Крапельки" (робота зі словником).

Класний колектив ділиться на 4-5 мікрогруп за бажанням учасників. Дітям пропонується ознайомитися з деякими психологічними термінами. Кожній групі дається одна картка з психологічним терміном (*особистість, агресивність, тривожність, адаптація, самооцінка, самотність*) і пропонується відповісти на ряд питань, що стосуються отриманого слова:

Що це таке? Навіщо це потрібно людині? Чи всім людям це властиво? Як люди розрізняються за цим параметром? Пригадайте героїв мультфільму, кому які властивості притаманні?





ОСВІТА

Ця частина дидактичних матеріалів покаже, яким чином перегляд фільму може бути корисним у рамках вивчення шкільних дисциплін.

Показ фільму «Життя Кабачка» можна провести в рамках уроку **трудового виховання** або **образотворчого мистецтва**.



ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. Проаналізуйте ляльок із стрічки. Які у них особливості?
2. Як ви гадаєте, чому аніматори зробили ляльок із великими головами?
3. Чи є у кого небудь із персонажів особливості у зовнішності? Поміркуйте, про що вони говорять.



ЗАВДАННЯ

Після перегляду запропонуйте учням зробити або намалювати власного героя мультфільму або обрати одного з персонажів «Життя Кабачка».



- Використовуйте матеріали які вам до вподоби. Це може бути пластилін, папір, дерево тощо.
- При створенні героя, приділіть увагу його особливостям, як вони відображають його особистість, характер.
Це позитивний або негативний персонаж?

Подумайте про **форму**. З точки зору психології людина по різному сприймає навіть прості геометричні форми:

Коло – фігура без кутів, означає безпеку. Позитивні персонажі зазвичай виконані в округлій формі.

Квадрат – викликає відчуття рівноваги, стабільності.

Трикутник – викликає відчуття небезпеки, адже гострий кут нагадує шип. Зазвичай негативні персонажі мають елементи у формі трикутника.

Подумайте про **колір**. Кожен колір має і позитивні і негативні значення.

Наприклад, червоний – не тільки колір небезпеки та агресії, а й пристрасті, боротьби, лідерства.

Синій – може означати спокій, мудрість, глибину або сум, пригноблення.

Фіолетовий – колір магії, натхнення, благородства, відчуження.



Жовтий – колір радості, руху, а також упертості, занепокоєння.

- Якщо ви хочете створити справжнього мульт-героя, який міг би стати частиною анімаційного фільму, слідуйте наступним рекомендаціям:

Персонаж із пластиліну: зробіть його міцним та простим, аби при переміщенні він не розпадався. Розпочніть із кубів або кульок із матеріалу або будуйте моделі з круглою, пласкою основою. Не варто робити тонкі ноги, адже тоді герой буде постійно хилитися та падати.



Пластилинові персонажі анімаційного серіалу «Дивовижні пригоди Морфа» (студія Aardman Animations)

Персонаж із паперу або картону: Оскільки паперові фігури можуть бути легко зіпсовані під час створення фільму, краще використовувати тонкий картон або підкріпити папір картоном. Намалюйте своїх персонажів із довгими руками та ногами, їх потім можна вирізати і прикріпити на суглобах за допомогою клейкої стрічки, канцелярських ґудзиків або мотузки. Хоча із паперовими персонажами, на відміну від пластилинових, можливо створити лише 2D мультфільм, ви можете створити декілька версій – лицьовою стороною та у профіль. Також, можете зобразити героя по обидва боки моделі, щоб одна сторона могла бути передом, а інша спиною персонажа.

Силует: Такі фігури використовуються для анімації зі світлом. Для її створення необхідний лайтбокс або просто потужна лампа. Між джерелом світла та фоном (підійде звичайна стіна) розташовуються силуети, а їх тіні створюють сюжет.

Виріжте із картону об'єкти. Будь-які деталі, риси героїв повинні бути вирізані таким чином, щоб світло світило через отвори. Виріжте вікна та двері, і ваші герої рухатимуться у будинках, якщо розмістити їх за картоновими спорудами. Кольоровий тонкий папір можна також використовувати аби додати трохи кольорів до анімації.



Приклад анімації силуетів. "Пригоди принца Ахмеда" (1926 рік, реж. Лотте Рейнігер)

Не обмежуйтеся запропонованими матеріалами, фантазуйте!





ГОВОРИМО ПРО КІНО

Ця частина дидактичних матеріалів відкриє юним глядачам ще одні двері у світ кіно, розповідаючи цікаву інформацію про розвиток кіномистецтва.

Stop motion або техніка покадрової анімації - це ретельна техніка, яка полягає у переміщенні об'єкту по одному кадру. Об'єкт переміщується тільки трохи між кожним кадром, що створює ілюзію руху, коли кадри відтворюються швидко і безперервно – зазвичай це 24 кадри в секунду. Тобто, аби створити секунду анімації, необхідно 24 зображення. Саме так і був створений мультфільм «Життя Кабачка».

Тільки уявіть, скільки необхідно часу щоб зробити повнометражний мультфільм, якщо стрічка тривалістю 90 хвилин включає близько 135 000 окремих кадрів!



Пропонуємо переглянути відео, в якому режисер розповідає про роботу над стрічкою (французькою з англійськими субтитрами)
<https://www.youtube.com/watch?v=9OP-yFGHMIQ>

Перш ніж розпочати створення мультфільму за такою технікою необхідно:

1. Придумати ідею та сюжет, а також продумати головних персонажів.

Автори створюють так званий **storyboard (розкадровка)** – малюнки, які схематично розповідають сюжет майбутнього фільму. Саме за цими малюнками і буде зніматися стрічка.

2. Визначитися із матеріалами. Герої, декорації та фон можуть бути створені з пластиліну, паперу, глини, дерева або це можуть бути просто іграшки, їжа, столові прибори.



Storyboard (розкадровка)

Для стрічки «Життя Кабачка» було спроектовано та створено 54 ляльки. Аби наповнити їх цілим спектром емоцій знадобилися інноваційні методи – за допомогою 3D-друку були виготовлені великі, порожнисті голови, в які помістили очі. Рот, повіки і брови були зроблені окремо, а потім прикріплені магнітами. Зростом ляльки були приблизно 25 см. 60 декорованих майданчиків і сотні об'єктів були побудовані у приміщеннях, де планувалося знімати фільм. Підготовка тривала майже рік.



Пропонуємо переглянути відео про створення ляльок-героїв стрічки (французькою з англійськими субтитрами)
<https://www.youtube.com/watch?v=JH3MYuOSyWA>

Коли все готово, можна розпочинати зйомки кадрів:

1. Необхідно підготувати майданчик, на якому будуть діяти персонажі, продумати рухи об'єктів, встановити освітлення.
2. Встановити камеру, її обов'язково необхідно зафіксувати.
3. І тепер можна розпочинати фільмування: Щоб дати відчуття руху, ретельно коригується позиція реквізиту та персонажів на крихітну відстань і робиться фото. Треба бути обережним,



аби не змінити нічого, що має залишитися нерухомим та не змінити положення камери. Для більш продуктивної роботи використовується раніше розроблений storyboard.

Зйомки - завдання велетенське, аніматори «Життя Кабачка» знімали приблизно 3 секунди дії за день. Загалом це зайняло 8 місяців.

Після зйомки розпочинається монтаж:

1. Всі відзняті кадри переносяться на комп'ютер і послідовно склеюються у спеціальній програмі – картинка оживає!

2. До зображення можуть додаватися будь-які візуальні ефекти.

Наприклад, зображення пофарбоване у чорно-білий створює відчуття минулого, а розмите зображення можна трактувати як сон або мрію.

3. До зображення записуються голоси героїв, якщо вони є, додаються звукові ефекти та музика, вони підсилять драматичний ефект. Хоча іноді голоси персонажів записуються до або під час зйомок.

4. Вкінці та на початку фільму додаються титри, в яких вказані ім'я усіх, хто брав участь у виготовленні даної анімаційної стрічки.

На цей період автори «Життя Кабачка» витратили майже 6 місяців після виробництва, включаючи монтаж та візуальні ефекти (деякі кадри виконані шляхом поєднання знімку, знятого на зеленому фоні, із фоном, намальованим на комп'ютері).

? ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. Як робляться мультики? Які технології, окрім Stop motion ви знаєте?
2. Згадайте ваші улюблені мультфільми. Чи є серед них такі, які створені за технологією Stop motion? (Список мультфільмів за такою технологією можна переглянути [тут](#))
3. Які матеріали можна використати при створенні персонажів, об'єктів та декорацій мультфільму? Наведіть приклади. Які матеріали обрали б ви для створення свого мультфільму?
4. Поміркуйте, що важливо врахувати при створенні мультфільму за технологією Stop motion?



ЗАВДАННЯ

1. Погляньте на зображення та розмістіть процеси створення мультфільму у вірному порядку:

1. Виготовлення персонажів



2. Розробка ідеї



3. Запис музики



4. Зйомка

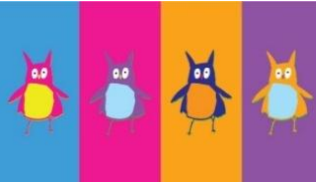


5. Виготовлення майданчика, декорацій



6. Створення розкадровки





МІСЦЕ У СВІТОВОМУ КІНЕМАТОГРАФІ

Ця частина дидактичних матеріалів розкриває фільм з точки зору його значення для світового кінопроцесу.

«Життя Кабачка» - це дебютна повнометражна стрічка режисера Клода Барраса. Фільм створений у спільному виробництві Швейцарії та Франції.

Першим кроком у виробництві став запис голосу акторів у Лозанні (Швейцарія). Це зайняло майже 6 тижнів. Фільм озвучували діти, при цьому вони відтворювали сцени у фільмі, а не просто зачитували текст у мікрофон.

Ляльки були створені та створені Грегори Б'юссартом у його студії у Савойї, Франція. А костюми були зв'язані та зшиті вручну в майстернях «Gran'Cri» та «Nolita» в Женеві.

Самі зйомки проходили у студії «Rôle PIXEL centre» у передмісті Ліону, Франція. Монтажем стрічки займалися «Rita Productions» в Женеві, Швейцарія, а спецефектами студія «Blue Spirit» в Ангулемі, Франція.

Світова прем'єра стрічки відбулась 15 травня 2016 року на **Каннському кінофестивалі**.

Пізніше на престижному **Міжнародному фестивалі анімаційних фільмів в Аннесі** стрічка отримала цілих дві нагороди – за найкращий повнометражний фільм та приз від глядачів. Більш того, «Життя Кабачка» був номінований на премію **Оскар** як «Найкращий повнометражний анімаційний фільм», це рідкість для стрічок не американського виробництва.

Перелік інших досягнень картини:

Премія **«Енні» / Annie Awards** – з номінації: «Найкращий повнометражний анімаційний фільм», «Незалежне, видатне досягнення у режисурі анімаційного фільму», «видатне досягнення у написанні сценарію до анімаційного фільму».

Кінопремія Сезар / César Award – нагороди за «Найкращий анімаційний фільм» та «Найкращий адаптований сценарій»

Європейський кіноприз / European Film Awards – нагорода за «Найкращий повнометражний анімаційний фільм»

«Золотий глобус» / Golden Globe Awards – номінація на «Найкращий повнометражний анімаційний фільм»

Премія «Люм'єр» / Lumières Awards – нагорода за «Найкращий сценарій» та «Найкращий анімаційний фільм», номінація на «Найкращу музику»

Премія «Супутник» / Satellite Awards – нагорода за

Swiss Film Award – нагороди за «Кращий художній фільм», «найкращу музику», «спеціальна відзнака за кастинг» та номінація на «Найкращий монтаж»

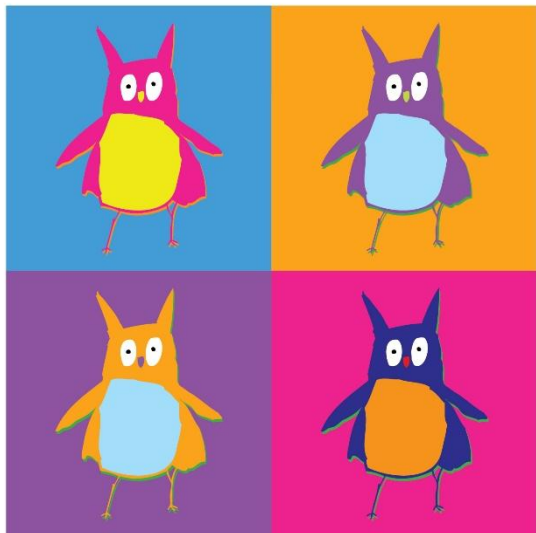
Tokyo Anime Award – нагорода «За майстерність»

? ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. В яких країнах створювався мультфільм «Життя Кабачка»?
2. Як ви гадаєте, які переваги та недоліки у міжнародному спільному виробництві?
3. Які французькі мультфільми ви знаєте? А фільми?
4. Чи знаєте ви швейцарські фільми та мультфільми?
5. Які премії вручаються анімаційним фільмам?
6. Чи знаєте ви які мультфільми отримали Оскар у різні роки? Хто країни-виробники цих фільмів?
7. Навіщо нагороджувати фільми і мультфільми?
8. Якби ви організовували премію, як би ви обирали переможців, за якими критеріями?



Ви можете мати свої власні ідеї для обговорення, які відрізняються від запропонованих. Поділитися своїм баченням можна, написавши нам на childfilmfest@gmail.com



ЧІЛДРЕН КІНОФЕСТ

міжнародний кінофестиваль для дітей і підлітків

<http://childrenkinofest.com>

Дидактичні матеріали для використання в рамках проекту «**КІНОКЛУБ**»

<http://childrenkinofest.com/ua/kinoosvita/about-education.htm>

childfilmfest@gmail.com

